

Voor velen was het een verrassing en het moet hier en daar nog landen, dat de Achterhoek de tweede innovatieve regio is van Nederland. Hoe doen ze dat toch? Door gewoon aan te pakken! Samen. Niet alleen innovatief op het gebied van producten en diensten, maar ook door middel van samenwerking.

Innovatief door samenwerking in de Achterhoek

Initiatieven voor leerlingen in het Primair Onderwijs

Zo heeft het bedrijfsleven zo'n 20 jaar geleden, samen met de vmbo-scholen en het basisonderwijs, de techniekdagen opgezet, om de techniek te promoten. Een initiatief dat inmiddels ook elders in het land enthousiast is omarmd. Dit wordt uitgebreid met de Week van Techniek. Daarnaast is het bedrijfsleven tien jaar geleden samen met de vmbo-scholen en het basisonderwijs begonnen met het opzetten van technieklokalen zodat basisschoolleerlingen al tijdens de laatste klassen van het PO kennis kunnen maken met techniek en al concrete technische kennis kunnen opdoen. Inmiddels zijn er 7 technieklokalen. Wekelijks volgen ruim 7.000 basisschoolleerlingen uit de regio Achterhoek hier hun technieklessen. Er is een leerlijn ontwikkeld waardoor de leerlingen zich voorbereiden op de technieklessen op hun basisschool, vervolgens praktijkopdrachten uitvoeren in de technieklokalen en tenslotte weer op de basisscholen deze opdrachten met elkaar evalueren. Bij de meeste technieklokalen komt de financiering hiervan vanuit vier par-

tijen: bedrijfsleven, gemeenten, Voortgezet Onderwijs en Primair Onderwijs.

Initiatieven in het Voortgezet Onderwijs

In de Oost-Achterhoek heeft de Edustrie (een samenwerkingsverband van 4 scholen voor voortgezet onderwijs en 4 industriekringen) gezamenlijk de stage voor vmbo-leerlingen geregeld. Eenduidig en efficiënt, zodat de stagiair en het bedrijf weet waar hij aan toe is en het bedrijf niet van alle kanten benaderd wordt. Dit initiatief wordt nu uitgerold in de hele regio. Er is in de Achterhoek ook een zeer goede structurele samenwerking tussen het vmbo en het mbo om te komen tot inhoudelijk afstemming van de programma's en tot gezamenlijke inzet rondom promotie. Het samenwerkingsverband Profijt is hiervan een aansprekend voorbeeld. Deze intensieve samenwerking van het Graafschap College en het AOC met de scholengemeenschappen met vmbo-opleidingen richt zich op het realiseren van doorlopende leerlijnen, LOB-programma's, scholing docenten en ook op gezamenlijke promotie van techniek

naar ouders en leerlingen. Hieraan gelinkt is er een vruchtbare samenwerking met de opleidingsbedrijven in de Technetkring Oost Nederland.

Afgelopen jaar is met behulp van een aanjaagsubsidie van het OOM door een vmbo-school (Chr. College Schaersvoorde) een project gestart om het praktijkdeel van de vmbo-techniekopleidingen te laten plaatsvinden buiten de vmbo-school. Groepjes leerlingen metaaltechniek gaan een dag(deel) naar verschillende bedrijven, waar ze dan onder begeleiding van een vakman/vrouw per bedrijf een ander werkstuk maken. Dit praktijkleren is zodanig vormgegeven dat de leerlingen de modules of keuzevakken helemaal kunnen afsluiten in een bedrijf. Hierdoor is het voor een vmbo-school mogelijk om leerlingen opleidingen te laten volgen die ze zelf anders niet zouden kunnen aanbieden. Het biedt de mogelijkheid om opleidingen die anders zouden verdwijnen in stand te houden. Een win-win situatie dus voor leerlingen, bedrijven en scholen. Dit project is dermate succesvol dat er een projectaanvraag wordt gedaan bij de provincie om dit praktijkleren

Primair onderwijs
Technieklokalen
Week van de Techniek

Voortgezet Onderwijs
Afstemming Profijt
Technet kring/Edustrie
Smart praktijkopleidingsplaatsen

Mbo
Impulsprojecten
CIVON

Hbo
Innovatiehub

(Niet) Werkenden
Servicepunt Techniek
Sectorplan Regio
Achterhoek

in de hele Achterhoek vorm te geven. De titel van het project is Smart Technical Education in een krimpgebied, het realiseren van Smart praktijkopleidingsplaatsen. Dit is precies ook wat het is: een SMART manier van inhoud geven aan vmbo-onderwijs. Om leerlingen van havo en vwo te stimuleren te kiezen voor een bèta-profiel is het technasium ontstaan. Van de vier scholen van het Technasium netwerk Gelderland liggen er, het zal u misschien niet meer verrassen, drie in de Achterhoek. Bedrijven participeren actief in de invulling van de lessen onderzoek en ontwerpen (O&O). Bedrijven leggen leerlingen van havo en vwo een reëel technisch probleem voor. De leerlingen zoeken naar oplossingen. Ze kunnen voor vragen en feedback bij een professional uit het bedrijf terecht. Doordat de leerlingen heel onbevangen aan de slag gaan, komen er vaak verrassende oplossingen.

Initiatieven in het mbo

Om de keuze voor techniek te versterken heeft het bedrijfsleven samen met het Graafschap College de 'Impuls Projecten' in het leven geroepen. Met deze projecten probeert het bedrijfsleven samen met het Graafschap College leerlingen te stimuleren om te kiezen voor een techniekopleiding door deze leerlingen kosteloos de opleiding te laten doorlopen. Partijen werken zo intensief samen dat het zelfs mogelijk is geworden om een Centrum voor Innovatief Vakmanschap Oost-Nederland (CIVON) te realiseren. Het CIVON versterkt de maakindustrie in Oost-Nederland door innovatiebevordering, talent- en kennisontwikkeling op het gebied

van High Tech Systemen en Materialen. De focus van het CIVON ligt op het ondersteunen van innovatievragen uit de markt met innovatieve oplossingen. Het CIVON is het centrum voor bedrijven die ondersteuning nodig hebben voor innovatie en voor jongeren die kiezen voor een technische opleiding in het mbo.

Initiatieven in het hbo

Om te stimuleren dat er meer hbo-jongeren tijdens hun opleiding kiezen voor een stage of een afstudeeropdracht bij een Achterhoeks (technisch) bedrijf, is het concept van de Innovatiehub ontwikkeld. Een innovatiehub is een fysieke locatie, gekoppeld aan één of meerdere bedrijven. De bedrijven kunnen hun innovatievragen neerleggen bij deze innovatiehub. Een hubmanager (een net afgestudeerde hbo'er) gaat vervolgens deze innovatievragen koppelen aan hbo/wo studenten van kennisinstellingen uit de regio maar zo nodig ook studenten van kennisinstellingen uit andere delen van Nederland (denk aan TU Delft). Samen met studenten wordt gewerkt aan oplossingen voor de innovatievragen. Als een stagiaire klaar is met zijn stage gaat de hubmanager op zoek naar een nieuwe student. Het resultaat is: continuïteit in innovatieprocessen en op termijn hopelijk nieuw personeel, kortom een win-winsituatie voor iedereen. Inmiddels vinden de eerste verkenningen plaats om innovatiehubs ook verder in Nederland en in de grensstreek van Duitsland uit te rollen (Innohub 3.0).

Initiatieven voor werkenden/niet-werkenden

In de Achterhoek is een actief Servicepunt Techniek Achterhoek. Doel van dit servicepunt is te zorgen dat vacatures zo snel mogelijk kunnen worden ingevuld en scholingsvragen van zittend personeel zo snel mogelijk kunnen worden opgepakt. Vanaf 1 november 2015 is er in de Achterhoek het Sectorplan regio Achterhoek. Het plan heeft een omvang van € 8,4 mln. Het geld is bedoeld om te zorgen dat moeilijk vervulbare vacatures kunnen worden opgelost door middel van (bij) scholing van geïnteresseerde kandidaten. Zo wordt geprobeerd intersectorale mobiliteit te stimuleren en te voorkomen dat mensen de regio verlaten als ze hun baan verliezen in een bepaalde sector. De moeilijk vervulbare vacatures zitten met name in de sector techniek. De ambitie is om in 2 jaar tijd 1000 moeilijk vervulbare vacatures in te vullen.

Iemand merkte op dat het feit dat de Achterhoek de tweede innovatieve regio van Nederland is, misschien wel het beste bewaarde geheim van Nederland is. De Achterhoek ligt in het hart van drie stedelijke netwerken: Knooppunt Arnhem-Nijmegen, Twentestad en de Stedendriehoek. Het Ruhrgebied met 20 miljoen potentiële afnemers ligt op korte afstand. Redenen genoeg om rekening te houden met de Achterhoek. ■

Dit artikel is geschreven door:

Liesbeth Laman Trip, secretaris Platform Onderwijs Achterhoek, en Wim Meijnen, projectleider onderwijsvernieuwing Christelijk College Schaersvoorde